

**UCHWAŁA NR 211/XXV/2021
RADY MIASTA PODKOWA LEŚNA**

z dnia 18 lutego 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania
problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
w mieście Podkowa Leśna na 2021 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.), art.10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz 2050) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2021 rok w mieście Podkowa Leśna w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Podkowa Leśna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Miasta
Podkowa Leśna

Michał Gołąb

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w mieście Podkowa Leśna na 2021 r.

Wstęp

Profilaktyka to świadome działanie, nastawione na jednostki lub grupy społeczne, mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią. Profilaktyka z definicji jest działaniem uprzedzającym a nie naprawczym. Przykładami problemów, którym próbuje się zapobiegać za pomocą różnych instrumentów (edukacji, szkoleń dla profesjonalistów, polityki społecznej, prawa) są uzależnienia i inne szkody zdrowotne oraz społeczne wynikające z nadużywania substancji psychoaktywnych, np. przemoc domowa czy problemy dzieci i młodzieży w nauce. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w mieście Podkowa Leśna na 2021 r., zwany dalej „Programem” określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych, indywidualnych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu.

Program przedstawia zadania własne wynikające z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i jest kompatybilny wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Podkowa Leśna na lata 2017 - 2027 w obszarze strategicznym „Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy” a także Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok.

Zgodnie z treścią wyżej przywołanej Ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczenie dostępności do alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Głównymi założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok jest kontynuacja dotychczas podejmowanych działań, dalszy ich rozwój oraz podejmowanie takich, które prowadzone systematycznie spowodują zmniejszenie szeroko rozumianych negatywnych zjawisk spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

Alkohol jest substancją psychoaktywną i toksyczną, i pomimo tego, że jest towarem legalnym, to jako towar konsumpcyjny nie podlega regułom wolnego rynku. Ważnym czynnikiem, który wpływa na poziom konsumpcji alkoholu jest fizyczna możliwość jego nabycia, czyli liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Duża dostępność alkoholu ma wpływ na występowanie problemów zdrowotnych i społecznych związanych z alkoholem. Na terenie gminy znajduje się łącznie 15 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Według Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży alkoholu powinien przypadać na 1-1,5 tys. mieszkańców. Tymczasem jak wynika z danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) w Polsce średnio w 2019 r. na jeden punkt przypada 297 osób. Natomiast w gminie Podkowa Leśna na jeden punkt sprzedaży wypada średnio 258 osób. Szacuje się, że 2,4 % populacji dorosłych to osoby uzależnione od alkoholu, a ponad 2,5 mln to osoby pijące alkohol w sposób ryzykowny lub szkodliwy. Według raportu Światowej Organizacji Zdrowia: śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji.

I. Podstawa prawna Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

Samorządy lokalne otrzymały stosowne kompetencje oraz środki finansowe niezbędne do realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Miasto Podkowa Leśna ma za zadanie podejmować działania minimalizujące i zapobiegające alkoholizmowi i narkomanii w stosunku do społeczności lokalnej.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych, a co za tym idzie uchwalenie przez Radę Miasta Podkowa Leśna niniejszego programu wynika odpowiednio z:

- art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W celu efektywnej realizacji działań ukierunkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień, opracowywany jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w mieście Podkowa Leśna na 2021 rok.

Pod kątem merytorycznym Program jest tożsamy z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020, wytycznymi zawartymi w rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2021 r. Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, diagnozą lokalnych zagrożeń wykonaną w 2018 r.

II. Realizatorzy Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej.

W realizację zadań Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii włącza się wielu specjalistów i instytucji działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy.

W realizację Programu będą zaangażowani:

- szkoły znajdujące się na terenie miasta Podkowa Leśna
- Posterunek Policji w Podkowie Leśnej
- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Grodzisku Mazowieckim
- Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Pruszkowie
- Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia w Pruszkowie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej

III. Cele i zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w Podkowie Leśnej

1. Cele:

- 1) przeciwdziałanie problemom alkoholowym i narkomanii m.in. poprzez wzrost wiedzy, świadomości mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie miasta z zakresu problematyki uzależnień, zachowań ryzykownych, przemocy, asertywności, komunikacji, relacji itp.
- 2) podniesienie kompetencji osób zajmujących się tematyką uzależnień, przemocy oraz profilaktyką na terenie gminy
- 3) zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych i ich rodzinom, osobom doświadczającym przemocy i ich rodzinom, pomoc rodzicom w procesie wychowawczym

Odbiorcami programu będą mieszkańcy miasta Podkowa Leśna.

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

ZADANIE 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków

Działania:

- 1) prowadzenie działań rehabilitacyjnych i dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych
- 2) organizacja spotkań integracyjnych, umożliwienie udziału w ogólnopolskich spotkaniach trzeźwościowych osób uzależnionych z terenu miasta
- 3) organizowanie poradnictwa specjalistycznego dla osób uzależnionych i ich rodzin
- 4) prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do osób uzależnionych o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie miasta i w najbliższej położonych specjalistycznych placówkach, poprzez zamieszczanie informacji na stronach Urzędu Miasta Podkowa Leśna, Ośrodka Pomocy Społecznej, Biuletynie Miasta Podkowa Leśna, lokalnych mediach
- 5) prowadzenie działań motywacyjnych do podjęcia leczenia odwykowego i utrzymania abstynencji dla osób uzależnionych

ZADANIE 2

Udzielanie osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Działania:

- 1) organizowanie i finansowanie przedsięwzięć i działań związanych ze świadczeniem specjalistycznej pomocy dla rodzin, w których występują problemy uzależnień od alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych, współuzależnienia, DDA oraz przemocy w rodzinie
- 2) finansowanie i dofinansowanie spotkań integracyjnych dla społeczności lokalnej z rodzin zagrożonych uzależnieniami, uzależnionych, dotkniętych przemocą
- 3) prenumerata i zakup czasopism, literatury o tematyce dotyczącej uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- 4) finansowanie działalności Punktu Informacyjno –Konsultacyjnego

ZADANIE 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży

Działania:

- 1) prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach mieszczących się na terenie miasta
- 2) organizowanie i pokrywanie kosztów działań promujących wśród dzieci i młodzieży modę na życie wolne od uzależnień, przemocy i agresji
- 3) organizacja i dofinansowanie wypoczynku letniego i zimowego z programami profilaktycznymi, wyjazdów z programem profilaktycznym
- 4) organizowanie i finansowanie szkoleń uprawniających nauczycieli do realizacji w szkołach rekomendowanych programów profilaktycznych z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych, innych uzależnień, przemocy, agresji, poprawnej komunikacji, relacji, emocji.
- 5) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców poprzez organizowanie i finansowanie warsztatów umiejętności wychowawczych, wywiadówek z zakresu profilaktyki uzależnień i działań które mają na celu wzmacnianie kompetencji rodziców
- 6) zakup i dystrybucja materiałów związanych z tematyką uzależnień, rozwiązywaniem problemów uzależnień, przemocy
- 7) opracowanie, wydawanie i dystrybucja materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy w przypadku występowania problemu alkoholowego, narkomanii i przemocy domowej na terenie gminy i w najbliższej okolicy

ZADANIE 4

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień

Działania:

- 1) udzielanie pomocy instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym poprzez wsparcie edukacyjne i materialne podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz zapobiegania przemocy domowej
- 2) włączanie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań wynikających z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii - zlecenie w trybie konkursu lub pozakonkursowym organizacjom pozarządowym wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z terenu Podkowy Leśnej (w szczególności pochodzących z rodzin w których ma miejsce przemoc i uzależnienie od substancji psychoaktywnych)
- 3) dofinansowanie działań integracyjnych dla środowisk abstynenckich, osób uzależnionych i ich rodzin, organizowanie działań rehabilitacyjnych do dalszego zdrowienia, motywujących do podjęcia terapii i wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia, propagowanie postaw trzeźwościowych
- 4) współpraca z Posterunkiem Policji w Podkowie Leśnej mająca na celu zapobieganie naruszaniu porządku publicznego powodowanego przez nietrzeźwych, znajdujących się pod wpływem narkotyków

ZADANIE 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości (...)

Działania:

- 1) prowadzenie działań kontrolno – interwencyjnych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Posterunek Policji w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
- 2) kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu nietrzeźwym, nieletnim i pod zastaw poprzez m. in. organizację szkoleń dla przedsiębiorców prowadzących obrót napojami alkoholowymi

ZADANIE 6

Podnoszenie kompetencji grup zawodowych pracujących z rodziną i na rzecz rodziny, w obszarze profilaktyki uzależnień i przemocy

Działania:

- 1) podnoszenie kompetencji osób wchodzących w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez pokrywanie kosztów szkoleń i zwrot kosztów delegacji
- 2) podnoszenie kompetencji pracowników z instytucji znajdujących się na terenie Podkowy Leśnej i zobowiązanych do pomocy osobom uzależnionym i doświadczającym przemocy, osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez organizowanie szkoleń i informowanie o odbywających się szkoleniach
- 3) dofinansowanie i finansowanie szkoleń dla kadry pedagogicznej placówek oświatowych m.in. z tematyki uzależnień, przemocy, pracy z dziećmi z rodzin uzależnionych, zespołu FAS, szkoleń przygotowujących nauczycieli do realizacji w szkołach rekomendowanych programów profilaktycznych

IV. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta. W szczególności inicjuje ona działania w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma swoją siedzibę w Ośrodku Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej przy ul. Błońskiej 46/48.

Komisja pełni dyżury w pełnym składzie, po 2 godziny zegarowe w każdym miesiącu. Każda osoba powołana w skład Komisji jest zobowiązana uczestniczyć we wszystkich dyżurach.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie określone przez Radę Miasta. Wynagrodzenie za pracę w ww. Komisji w miesięcznej wysokości brutto: Przewodniczący – 400 zł, członkowie – 270 zł. Wynagrodzenie wypłacane będzie za każdy miesiąc z dołu, na podstawie imiennych rachunków.

V. Przewidziane rezultaty

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

- 1) podniesienie świadomości dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu uzależnień, przemocy, relacji, komunikacji, emocji itp.,
- 2) wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców w procesie wychowawczym,
- 3) podwyższenie kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy i dotkniętych uzależnieniem,
- 4) podniesienie świadomości mieszkańców na temat uzależnienia i przemocy, w zakresie oferty pomocy osobom uzależnionym i dotkniętych przemocą w rodzinie oferowanej na terenie miasta Podkowa Leśna i w najbliższej okolicy,
- 5) zorganizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu miasta.

VI. Finansowanie

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w Podkowie Leśnej stanowią dochody pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2021 zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VII. Postanowienia końcowe

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień. Jednakże program partycypuje w dobro mieszkańców gminy i w części poprawi sytuację społeczeństwa lokalnego w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy oraz przeciwdziałania tym zjawiskom.

Rekomendacje wydane przez PARPA na 2021 rok wskazują na potrzebę zwiększania ilości działań kierowanych nie tylko do osób uzależnionych ale do całych rodzin w tym także do dzieci i młodzieży dlatego w 2021 planuje się kontynuację programów profilaktycznych, których głównym celem jest rozbudzenie u odbiorców świadomości odpowiedzialności za własne działania, zwiększenie umiejętności radzenia sobie z własną złością, radzenia sobie z przejawami agresji, zwiększenie wiedzy wśród młodzieży o instytucjach świadczących pomoc, a także działania skierowane do rodziców, opiekunów i wychowawców, takie jak podnoszenie i rozwój umiejętności wychowawczych.

Podsumowując powyższe w roku 2021 zasadne i pożądane jest systematyczne kontynuowanie podjętych w latach wcześniejszych działań edukacyjnych i programów profilaktycznych w szkołach ze szczególnym uwzględnieniem podnoszenia umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców, promowanie wspólnego spędzania czasu, silnej więzi z rodzicami, zażegnanie kryzysu rodziny oraz nazwanie i informowanie poprzez edukację zagrożeń i istniejących problemów.

Przewodniczący Rady Miasta
Podkowa Leśna

Michał Gołąb